

Περιεχόμενα Τεύχους

Editorial 1, 2, 3

Νέα 3

Free data4

Συνέδρια 4

Έρευνες5

Editorial

του Νίκου Λαμπρινού

Νίκος Λαμπρινός,
Πρόεδρος του Κέντρου
Ψηφιακής Γεωγραφικής
Εκπαίδευσης

Αγαπητά μέλη,
Συνήθως κάθε τέτοια εποχή βγάζω μία ανακοίνωση που σχετίζεται με τις δράσεις που άσκησε το Κέντρο την ακαδημαϊκή χρονιά που κλείνει.

Αυτή τη φορά σκέφτηκα να παρουσιάσω το συνολικό έργο που έχει γίνει στο Κέντρο από τη στιγμή που ξεκίνησε τη δράση του. Αυτό γίνεται επειδή έκλεισε η πρώτη δεκαετία (για την ακρίβεια επτά χρόνια) από τότε που ξεκίνησε η προσπάθεια αυτή. Εννοώ ότι το 2020 έκλεισε η δεκαετία μέσα στην οποία ξεκίνησε η λειτουργία του Κέντρου.

Το Κέντρο άρχισε να λειτουργεί τον Αύγουστο του 2012 όταν πήρε την ομόφωνη έγκριση από την Σύγκλητο του ΑΠΘ.

Στην πραγματικότητα οι εργασίες του άρχισαν την επόμενη χρονιά γιατί έπρεπε να βρεθεί και να διαμορφωθεί ο κατάλληλος χώρος.

Έτσι, το Κέντρο έχει να παρουσιάσει έργο από το 2013 έως και το 2020. Έργο το οποίο στηρίχθηκε σε εθελοντική εργασία κυρίως προπτυχιακών φοιτητών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ τους οποίους ευχαριστώ θερμά. Υπήρξαν και κάποιες συνεργασίες με φοιτητές άλλων Τμημάτων, όπως του Τμήματος Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου αλλά και του Τμήματος Γεωλογίας του ΑΠΘ.

Το έργο που συντελέστηκε μέσα στα επτά χρόνια έχει ως εξής:

Συνέχεια στη σελ. 2

Φαίνονται όλα εδώ ως νούμερα αλλά πίσω από αυτά τα νούμερα κρύβεται πολλή δουλειά. Και φυσικά υπάρχουν κι άλλα που έγιναν όπως π.χ. η βιβλιοθήκη που έχει στηθεί όλα αυτά τα χρόνια, άλλοτε με τη συλλογή βιβλίων σε ψηφιακή μορφή και άλλοτε με βιβλία σε αναλογική μορφή που προέρχονται από δωρεές (έχουμε γράψει για αυτό σε προηγούμενο τεύχος). Όλα αυτά όμως κοντεύουν να φτάσουν τους 150 τόμους καλύπτοντας μία ευρεία γκάμα γεωγραφικών θεμάτων.

Θα ήθελα να επιμείνω σε δύο θέματα: α) τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα του Κέντρου, είτε αυτός απευθύνεται προς τους Εκπαιδευτικούς (κυρίως) είτε προς μαθητές και β) την εξωστρέφεια του Κέντρου σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Το Κέντρο, μέσα από την οργάνωση και εκτέλεση επιμορφωτικών σεμιναρίων (43 σεμινάρια μονοήμερα έως τριήμερα) έχει εκπαιδεύσει πολλές εκατοντάδες εκπαιδευτικών σε όλη τη Βόρεια Ελλάδα (αλλά και στη Λέσβο) σε θέματα ψηφιακής γεωγραφίας. Επιπλέον, οι πέντε (5) Ημερίδες, οι 29 παρουσιάσεις των δράσεων του Κέντρου, η συμμετοχή σε έξι (6) συνέδρια με εργασίες που ολοκληρώθηκαν με την αρωγή του Κέντρου αλλά και η έκδοση 31 τευχών του Ενημερωτικού Δελτίου (Newsletter) έκαναν αισθητή την παρουσία του.

Αυτό φαίνεται από την επισκεψιμότητα στην Ιστοσελίδα του Κέντρου που έχει διαμορφωθεί σε 200 επισκέψεις το μήνα από τον Οκτώβριο του 2017 μέχρι σήμερα. Νούμερο που είναι σεβαστό αν αναλογιστεί κανείς ότι πρόκειται για μία ιστοσελίδα αρκετά εξειδικευμένη και όχι ποικίλου περιεχομένου. Αν μάλιστα πάμε πιο πίσω στο χρόνο και κοιτάξουμε τις επισκέψεις σε όλες τις επιμέρους ιστοσελίδες (και όχι μόνο την είσοδο στην αρχική σελίδα) τότε οι επισκέψεις ξεπερνούν τις 380000. Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι αυτές οι 200 επισκέψεις το μήνα έχουν γίνει από επισκέπτες που προέρχονται από 71 χώρες και μάλιστα το 22% περίπου προέρχεται από τις ΗΠΑ, με τις πολιτείες της Καλιφόρνια, της Βιρτζίνια και του Όρεγκον να πρωτοστατούν.

Τέλος, θα πρέπει να σταθούμε στα περίπου 60 Gb δεδομένων που έχουν συγκεντρωθεί ή/και κατασκευαστεί στο Κέντρο και δίνουν τη δυνατότητα για την κατασκευή νέων χαρτών που θα βοηθήσουν την εκπαιδευτική κοινότητα.

Όλα αυτά μας δίνουν επιπλέον δύναμη να συνεχίσουμε. Τα μέχρι σήμερα 230 μέλη μας και τα 32 σχολεία από όλη την Ελλάδα αποτελούν ένα σημαντικό δίκτυο το οποίο, η αλήθεια είναι, θα θέλαμε να

δούμε να δραστηριοποιείται περισσότερο. Όμως ακόμη κι έτσι σας ευχαριστούμε πολύ που είστε κοντά μας όλα αυτά τα χρόνια.

Από τη δική μας μεριά σας διαβεβαιώνουμε ότι θα συνεχίσουμε στον ίδιο ρυθμό με νέο υλικό. Ήδη με τους δύο νέους χάρτες (διάβαζε παρακάτω) «εγκαινιάζουμε» τη σύνδεση της Γεωγραφίας με το αντικείμενο της Λογοτεχνίας και ειδικότερα με το αντικείμενο των βιογραφιών που έχει πολλά να προσφέρει στη διδασκαλία.

Επίσης, έχουμε να σας προτείνουμε δύο νέα δωρεάν βιβλία που σχετίζονται με την φτώχεια και την ανεπάρκεια σωστής σίτισης. Είναι στα αγγλικά αλλά περιέχουν ενδιαφέροντα στοιχεία για ένα θέμα που σχετίζεται με πολλά άλλα σύγχρονα προβλήματα. Τα στοιχεία αφορούν κυρίως τα Βρετανικά νησιά. Δυστυχώς, η πείνα δεν αφορά μόνο τον λεγόμενο Τρίτο Κόσμο αλλά έχει χτυπήσει και την πόρτα του ανεπτυγμένου κόσμου.

Τέλος, ρίξτε μια ματιά στα «Νέα» για να δείτε που μπορείτε να βρείτε δωρεάν εκπαιδευτικό υλικό για τις δορυφορικές εικόνες καθώς και στα δωρεάν λογισμικά όπου μπορείτε να βρείτε λογισμικό για GIS και Remote Sensing (επεξεργασία χαρτών και δορυφορικών εικόνων).

Καλή ανάγνωση

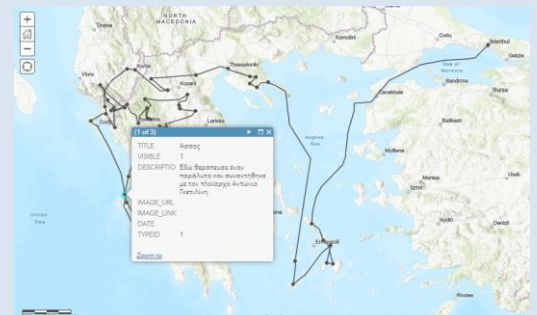
Νίκος Λαμπρινός

Νέα – Δράσεις του Κέντρου

- Δύο νέοι χάρτες ετοιμάστηκαν και δημοσιεύτηκαν στην Ιστοσελίδα του Κέντρου. Πρόκειται για τον χάρτη που παρουσιάζει τη βιογραφία του Νίκου Καζαντζάκη, κατασκευάστηκε από την Ελένη Κίτσου (2021) και τον χάρτη της βιογραφίας του Κοσμά του Αιτωλού, κατασκευασμένο από την Χαρίκλεια Γκέκα (2021).

Η ζωή του Νίκου Καζαντζάκη (Κίτσου Ελένη, 2021)

Η ζωή του Κοσμά του Αιτωλού (Γκέκα Χαρίκλεια, 2021)

- “Learning to Look at the Earth” – Εκπαιδευτικό υλικό για την εξερεύνηση των δορυφορικών εικόνων. Η διαθεσιμότητα δορυφορικών εικόνων ολόκληρου του κόσμου, με σχεδόν καθημερινή συχνότητα, επιτρέπει τον εντοπισμό και την παρακολούθηση όλων αυτών των φυσικών φαινομένων και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που έχουν ως αποτέλεσμα αξιοσημείωτες αλλαγές στην επιφάνεια της Γης. Το πρόγραμμα Copernicus (Το Κέντρο αποτελεί μέλος του Copernicus), που συντονίζεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος (ESA), προσφέρει μεγάλο αριθμό

Νέα Μέλη του Κέντρου

Καλωσορίζουμε τα νέα μέλη του Κέντρου, την κα Ιωάννα Ρεπανίδου, και την κα Μαρία Κατσογιάννη, Εκπαιδευτικούς Α/θμιας Εκπαίδευσης. Ελπίζουμε το Κέντρο να σταθεί άξιο των προσδοκιών τους.

δεδομένων με σκοπό να παρέχει μια παγκόσμια εικόνα της υγείας της Γης. Εξερευνήστε τις αρχές της Τηλεπισκόπησης με ένα απλό διδακτικό τρόπο. Περισσότερα στο: <https://www.edu-sat.com/?lang=en>

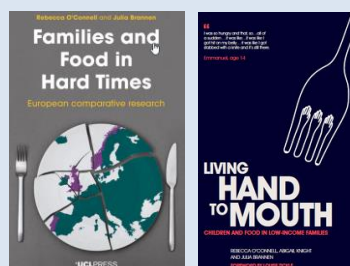
Δωρεάν Δεδομένα – λογισμικά – άρθρα – βιβλία κλπ.

- Στην διεύθυνση <https://live.osgeo.org/en/overview/overview.html> μπορείτε να βρείτε όλα τα ανοικτά και ελεύθερα λογισμικά που υποστηρίζονται από τη δράση OSGeo όπως επίσης και έναν περιορισμένο αριθμό ιστοσελίδων με δωρεάν χωρικά δεδομένα.

- Στις παρακάτω διευθύνσεις παρέχονται δύο δωρεάν βιβλία που αφορούν το επίπεδο φτώχειας και το επίπεδο κάλυψης των αναγκών διατροφής. Έχει καταγραφεί αύξηση του ποσοστού των οικογενειών που δύσκολα καλύπτουν τις επισιτιστικές ανάγκες τους και αυτά αναφέρονται και παρουσιάζονται με στοιχεία στα βιβλία αυτά.

Οι διευθύνσεις είναι:

<https://www.uclpress.co.uk/products/126956> και <https://cpag.org.uk/news-blogs/news-listings/living-hand-mouth-now-free-access>

- Νέο δωρεάν λογισμικό για GIS και εφαρμογές Remote Sensing προσφέρεται από του Εθνικού Ινστιτούτου Διαστημικής Έρευνας της Βραζιλίας. Μπορείτε να το κατεβάσετε και να το δοκιμάσετε από τη διεύθυνση

<http://www.dpi.inpe.br/spring/english/index.html>

- Επισκεφθείτε το κανάλι του QGIS στο YouTube στη διεύθυνση <https://www.youtube.com/channel/UCGS162t4hkOA0b35ucf1yng/videos> για να δείτε video με εφαρμογές, παρουσιάσεις και πολλές ιδέες που υλοποιούνται με το QGIS

Συνέδρια

Ευρώπη

Ιούλιος 2021

1. 6-8: [12th International Symposium on Digital Earth](#).

Τόπος: Faculty of Natural Sciences, University of Salzburg, Salzburg, Austria

ΑΣΙΑ

Οκτώβριος 2021

2. 14-17: [3rd International Congress of Geographical Education](#) (ICGE) 2021

Τόπος: Online

Οργάνωση: Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Turkey

ΒΟΡΕΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗ

Νοέμβριος 2021

3. 19 – 21: [106th NCGE Annual Conference](#)

Τόπος: Minneapolis Convention Center, MN, USA

Οργανωτής: National Council for Geographic Education

ΕΡΕΥΝΕΣ

Προς το παρόν δεν έχουν ανακοινωθεί συνέδρια Γεωγραφικού ενδιαφέροντος που να γίνονται στην Ελλάδα. Για συνέδρια και δραστηριότητες του εξωτερικού μπορείτε να ανατρέξετε και στο τελευταίο τεύχος του [Newsletter](#) του [GeoForAll](#) του

Στο ίδιο τεύχος θα βρείτε webinars και σε παλιότερα τεύχη θα βρείτε δωρεάν εκδόσεις και βίντεο σχετικά με τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (στα αγγλικά).

Ανατρέξτε και σε όλα τα προηγούμενα Ενημερωτικά Δελτία του Κέντρου Ψηφιακής Γεωγραφικής Εκπαίδευσης για περισσότερες διευθύνσεις δωρεάν λογισμικών και βιβλίων.

Όσοι από τους αναγνώστες θέλουν, μπορούν να στείλουν την έρευνά τους ή στοιχεία για κάποια έρευνα που γνωρίζουν ότι βρίσκεται σε εξέλιξη και αφορά τη γεωγραφία σύμφωνα με τα παρακάτω πρότυπα:

Μεταδιδακτορικά και Διδακτορικά

1. «Μετασηματισμός επιστημονικών εννοιών της Αστρονομίας και της Τηλεπισκόπησης για την προώθηση της μάθησης: Από τα πλανητικά περιβάλλοντα στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική».

a. Ερευνητής: Γεώργιος Μπαμπασίδης
b. Μεταδιδακτορική έρευνα, ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ

2. «Η σημασία και η αξιοποίηση των γεωχωρικών μεταδεδομένων των ψηφιακών διαδραστικών χαρτών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση».

a. Ερευνητρια: Γεωργία Ιντζίδου
b. Διδακτορική διατριβή, ΠΤΔΕ, ΑΠΘ

3. «Η χωρική αντίληψη κατά την επίλυση προβλήματος στις φυσικές επιστήμες»

a. Ερευνητής: Χρήστος Βοναπάρτης Κοσμίδης
b. Διδακτορική διατριβή, ΠΤΔΕ, ΑΠΘ

4. «Ο γεωγραφικός γραμματισμός σε θέματα που αφορούν στην ευρωπαϊκή ταυτότητα και πολιτισμική κληρονομιά με χρήση νέων τεχνολογιών» με χρηματοδότηση από CoHERE grant agreement No 693289 & Sylff Fellowship Program Tokyo Foundation for Policy Research (2019)

a. Ερευνητρια: Αθηνά Καρατζά
b. Διδακτορική διατριβή, ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ

5. «Γεωγραφική και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Σχεδιασμός και αξιολόγηση ενός παραδείγματος STEM που αναφέρεται στην μετατροπή δορυφορικών εικόνων σε τρισδιάστατα μοντέλα εδάφους με χρήση γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών και τηλεπισκόπησης».

a. Ερευνητής: Γεράσιμος Κωνσταντακάτος
b. Διδακτορική διατριβή, ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ

6. «Ενδυνάμωση της Ταυτότητας των Μαθητών σε σχέση τις Φυσικές Επιστήμες και Παραγωγή πιο Ευρέων Πολιτισμικών Εννοιών για την Επιτυχία στις Φυσικές Επιστήμες».

a. Ερευνήτρια: Κανέλλα-Μαρία Μαρώση
b. Διδακτορική διατριβή, ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ

Μεταπτυχιακές Σπουδές

1. «Η διδασκαλία των ωριαίων ατράκτων: Θεωρία και πράξη»

a. Ερευνήτρια: Ζωή – Χριστίνα Δασκαλάκη
b. Μεταπτυχιακή διπλωματική, ΠΤΔΕ, ΑΠΘ

2. «Η παρουσία της μαθηματικής γεωγραφίας στην ξένη λογοτεχνία. Η περίπτωση της γραμμής Αλλαγής της Ημέρας».

a. Ερευνήτρια: Αγάπη Ζίζικα
b. Μεταπτυχιακή διπλωματική, ΠΤΔΕ, ΑΠΘ

3. «Λοξοδρόμος και ορθοδρόμος: Διδακτική εφαρμογή μέσα από παγκόσμιους ψηφιακούς χάρτες».

a. Ερευνήτρια: Ιωάννα Ρεπανίδου
b. Μεταπτυχιακή διπλωματική, ΠΤΔΕ, ΑΠΘ

Ερευνητικά/Εκπαιδευτικά προγράμματα

1. «Μελέτη της ανάπτυξης όψεων του επιστημονικού εγγραμματισμού μαθητευομένων σε συνθήκες τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης με τη χρήση διαδικτυακών εικονικών εργαστηρίων και την αξιοποίηση γεωγραφικών δεδομένων».

a. Επιστημονικός Υπεύθυνος ΙΔΡΥΜΑ "ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ"
b. Ερευνητικό πρόγραμμα ΚΡΗΠΙΣ

2. "Earth observation for Education".

a. Επιστημονικός Υπεύθυνος: International Links (Global) Ltd, UK, για την Ελλάδα: Αντώνης Μουρατίδης, Τμήμα Γεωλογίας, ΑΠΘ.
b. Ερευνητικό πρόγραμμα Erasmus +.

Φωτογραφία εξώφυλλου:
(N. Βουδρισλής, 2021)

Twitter: @earthellas